

Az Európa vagyunk mozgalom felhívása

24 közép- és felsőoktatási intézmény 28 tanára és igazgatója Angliából, Észtszországból, Litvániából, Németországból, Norvégiából, Kárpátukrajnából az USA-ból és Magyarországról vett részt az Európa vagyunk mozgalom keretében szervezett tanácskozáson az európai és az egyetemes értékek oktatásáról. A tanácskozás a budai Ilyés Gyula Gimnáziumban zajlott 1991. december 5-8. között.

A résztvevők megvitatták annak a felmérésnek az eredményeit, amelyben mintegy 1200 diák és 90 tanár vett részt a fenti országokból valamint Dániából és Luxemburgból. Megállapodás született, hogy az alábbi szellemi értékkészletet a mozgalom értékmintájának tekintik (az angol ABC sorrendjében):

Eredményesség, kommunikálás, demokrácia, tanulás, egyenlőség, hit, család, biztonságérzet, szabadság, globális gondolkodás, egészség, igazság, szeretet, természet, béke, feddhetetlen jellem, felelősség, szolidaritás, tolerancia, valóság, munka.

A tanácskozás eredményeként a résztvevők az alábbi következtetésre jutottak:

- Az Európa vagyunk mozgalom része az európaiságra nevelést folytató szervezetek, intézmények és kezdeményezések hálózatának.
- Az új demokratikus államok megjelenése Európa térségében valamint a népeket egymáshoz közelebb hozó európai integrációs folyamat kihívást jelent az egész Európa oktatási intézményei számára.
- Mind a régi, mind az új európai demokráciák kormányainak, állami intézményeinek és állampolgárainak olyan szerepeket kell vállalni, amelyeket nem tanulhattak illetve csak korlátozott mértékben gyakorolhattak.
- A belső és a nemzetközi összetűzések, a zűrzavar és a diktatúrák irányába történő sodródás elkerülése végett szükséges az erkölcsi és etikai értékre, viselkedési és életmódokra, az egyének, a társadalmi rétegek, valamint az állampolgárok és a hatalmi intézmények közötti viszonyok alapos átalakulása.
- Az oktatási intézményekre fontos szerep hárul az állampolgári és az erkölcsi értékekre történő nevelésben. Ezzel elősegíthetik, hogy az új európai demokráciák korszerű civil társadalommá válása zökkenőmentes legyen.

A fentiek alapján a tanácskozás résztvevői kérik:

- Az európai oktatási minisztereket:

1. Kezdeményezzék valamennyi iskolai szinten és tantárgy vonatkozásában az állampolgári és az erkölcsi értékekre való nevelés bevezetését illetve korszerűsítését.
 2. Ösztönözzék és támogassák az állampolgári szerepekre és a közös európai értékekre történő nevelés tanórán kívüli formáit.
 3. Bátorítsák és segítsék elő azon európai tanári és diákmozgalmakat, kezdeményezéseket, tanfolyamokat, amelyek célja az európai értékek terjesztése, kommunikációs képességek, valamint helyi közösségekre, térségekre, országokra, Európára és az egész világra vonatkozó polgári attitűdök elsajátíttatása.
- Az Európa Tanácsot és az Európai Közösségek Bizottságát:
1. Támogassák nyári egyetemi kurzusok vagy egy állandó tanár- és igazgatóképző központ létrehozását az állampolgári és az értékoktatás elsajátíttatása érdekében.
 2. Biztosítsák az Európa Tanács és az EK különböző okmányaiban található akciók megvalósítását. Minél teljesebb mértékben használják fel az erre a célra létrehozott programokat.
 3. Támogassák az Európa vagyunk mozgalom erőfeszítéseit, használják fel tevő

kenységét az európaiságra történő nevelés fokozására.

4. Biztosítsák a nevelés európai dimenziójának információ-áramlását, például egy tanároknak és nevelőknek címzett folyóirat támogatásával.

- Az UNESCO főigazgatóját:

1. Csatolja az európai polgári és értékoktatás kérdését a legközelebbi európai oktatási miniszteri konferencia napirendjéhez.

2. Tegye lehetővé az Európa vagyunk mozgalomban résztvevő iskolák és tanárok csatlakozását az UNESCO asszociált iskolai projektumához.

3. Biztosítsa, hogy az UNESCO oktatási kiadványai tükrözzék az intézményes és a nem intézményes oktatás fejleményeit szerte a világon és legyenek hozzáférhetőek valamennyi európai ország tanárai számára.

1. MELLÉKLET

Az EURÓPA VAGYUNK (FIT FOR EUROPE) - tanárok és diákok mozgalma, a budaörsi Illyés Gyula Gimnázium kezdeményei.

A mozgalom céljai

A mozgalom elősegíti, hogy a magyar fiatalok:

- Sajátítsák el a pluralista gondolkodásmódot és az ennek megfelelő viselkedési modelleket (parlamentáris demokrácia, jogállamiság, állampolgári öntudat, emberi jogok).

- Fejlesszék többnyelvű és interkulturális kommunikációs képességeiket (nyelvtudás, számítógépismeret, ifjúsági cserék, levelezés).

- Gyakorolják az ökológiai gondolkodást és az egészséges életmódot (környezetvédelem, fizikai és szellemi higiéné, kulturális örökség).

- Tegyék magukévá Európa etikai és erkölcsi normáit (azonosságtudat, nyitottság, versenyképesség, közösségi szellem, segítőkészség).

Működési mód

A mozgalom projektumcentrikus, nincs szervezeti felépítése. Bármely iskola, egyetem, ifjúsági szervezet, közösség, amelyik osztja a mozgalom céljait, kezdeményezhet projektumokat FIT FOR EUROPE címszó alatt. A projektumok lehetséges formái: nyelvgyakorló, örökségőrző, környezetvédelmi, számítógépes táborok; közös expedíciók, tanulmányok, kiállítások; vetélkedők, szimulációs gyakorlatok, művészeti, filmes és televíziós produkciók. Fontos, hogy a projektumok előkészítésében és megvalósításában legalább két európai ország fiataljai vegyenek részt. A partnerek felkutatása a projektum kezdeményezőjének a feladata.

Anyagi források

A mozgalom célkitűzései megfelelnek az Európa Tanács ifjúsági struktúrái által támogatott tevékenységnek. További források lehetnek az UNESCO, az UNICEF, nemzetközi nem kormányzati szervezetek, alapítványok, szponzoráló vállalatok, bankok. A mozgalom szellemével nem ellentétes a projektumok finanszírozását biztosító üzleti tevékenység sem.

2. MELLÉKLET

A LEGFONTOSABB ÉRTÉKEID

(Az EURÓPA VAGYUNK mozgalom felmérésének összefoglaló táblázata.)

	1	2	3	4	5	6	7	8	átlag	sorrend	9	10	11	12	13
Eredményesség	11	8	6	11	13	13	21	9	11.38	11	13	13	12	18	19
Kommunikálás	12	10	10	10	11	9	11	8	10.18	10	6	8	2	12	11
Verseny	20	16	19	16	15	17	19	13	16.67	18	17	17	15	19	21
Demokrácia	7	11	7	1	12	8	12	11	8.35	9	16	18	8	9	15
Egyenlőség	10	9	8	2	2	7	7	4	6.67	7	10	10	16	10	12
Európa	17	18	17	15	18	11	20	18	17.27	19	19	12	14	15	17
Család	2	2	2	8	6	3	3	2	3.63	2	1	3	6	4	5
Szabadság	5	5	4	3	3	2	4	6	4.20	3	4	5	3	1	3
Biztonságérzet	6	6	12	4	10	10	5	7	5.61	6	8	14	11	7	2
Globális gondolkodás	16	19	16	8	14	14	16	17	15.18	17	12	20	18	13	13
Egészség	1	3	5	9	8	6	9	5	5.54	5	5	1	4	6	6
Szeretet	3	1	1	5	5	4	2	14	2.37	1	2	4	1	3	1
Pénz	18	15	20	12	20	16	15	15	14.62	15	9	15	13	16	18
Nemzet	15	14	15	17	17	20	14	14	14.78	16	18	19	19	20	8
Természet	13	7	8	6	7	5	6	10	7.02	8	7	9	1	5	9
Béke	4	4	3	13	1	1	1	3	5.29	4	3	2	5	2	4
Politika	21	22	22	17	19	19	18	21	19.65	21	22	21	21	20	20
Hatalom	22	21	21	17	21	22	22	22	20.14	22	19	22	22	22	21
Vallás	19	20	18	17	20	21	17	20	18.42	20	21	7	17	17	14
Szolidaritás	14	12	13	14	9	14	10	12	12.08	13	11	11	20	11	10
Tolerancia	8	17	11	7	4	11	8	16	11.62	12	15	16	7	8	7
Munka	9	13	14	13	16	8	13	19	12.85	14	14	6	9	14	16

A számoszlopok az alábbi csoportok összesített eredményeit tartalmazzák:

1 – magyar tanárok 2 – magyar középiskolások 3 – magyar egyetemisták. 4 – londoni középiskolások 5 – dán tengerészcadétek 6 – luxemburgi középiskolások 7 – norvég középiskolások 8 – stockporti középiskolások; átlag: a nyolc csoport átlagpontszámai; sorrend: a nyolc csoport összesített prioritási sorrendje; 9 – ramsgate-i középiskolások 10 – kárpátaljai középiskolások 11 – litván főiskolások 12 – német középiskolások 13 – észt főiskolások

BENDIK JÓZSEF